

La sinagoga o Casa de Sant Jordi, al carrer Major de Remolins. FOTO: JOAN REVILLAS

El Portal dels Jueus. FOTO: JOAN REVILLAS

La història Un actiu patrimonial i turístic únic per descobrir

La primera evidència històrica de la presència jueva a Tortosa és la famosa làpida trinigüe, del segle VI, exposada actualment al museu de la catedral. Escrita en tres traduccions paral·leles, grec, llatí i hebreu, pertany a la sepultura de Meliosa, una jove jueva de la ciutat.

Després que Tortosa va ser conquerida per Ramon Berenguer IV, l'any 1148, el comte va fer donació de les antigues drassanes àrabs a la comunitat jueva per a la construcció de 60 vivendes. Així naixia l'anomenat call vell. Més tard, als inicis del segle XIII, es construeix el call nou. El call ha conservat gairebé intacta, i fins a l'actualitat, l'estructura dels carrers i alguns dels seus topònims, com ara el carrer de Vilanova.

Una ruta pel call, a banda i banda del carrer Major de Remolins, permet descobrir una trama de carrers estrets i alguns vestigis, com el Portal dels Jueus, situat al bell mig del traçat de la muralla medieval del segle XIV que tancava el call, i que era la porta donava pas al fossar o cementiri jueu i als horts situats extramurs. També la ubicació de l'antiga sinagoga al carrer Jerusalem. Entre altres, la ruta pel call jueu també mostra cartells d'una antiga carnisseria i una terrisseria.

L'altre emplaçament conegut com la sinagoga o Casa de Sant Jordi, que ara es rehabilitarà, és en realitat un edifici construït al segle XIV amb funció d'hospital.

En els últims anys han sorgit iniciatives com La Jueva de Tortosa, amb recorreguts i activitats culturals que donen a conèixer aquesta cultura i el seu llegat a la ciutat.

Com en general a tot el nucli antic, un dels principals reptes que afronta aquesta zona de la ciutat és la rehabilitació de cases i edificis privats. És a dir, que la gent hi torni a viure. En aquest sentit, des de l'Ajuntament es manté la línia de subvencions a la rehabilitació d'habitatges, amb una partida de 70.000 euros al pressupost. «Uns ajuts que són compatibles amb els que ofereix també el Ministeri de Transports, Mobilitat i Agenda Urbana», segons detalla el tinent d'alcalde d'Urbanisme.

«L'única solució que tenen els barris (no aquí només, sinó arreu) és que hi hagi una col·laboració públic-privada», afirma l'alcalde.

Pla Local d'Habitatge

La ciutat treballa també en el Pla Local d'Habitatge, on segons detalla Roig s'abordan aquelles problemàtiques. L'Ajuntament estudiarà, a més, com pot aprofitar els fons europeus Next Generation, que en un dels seus apartats incideixen precisament també en la rehabilitació del parc d'habitatges de les ciutats.

Des de l'entitat Amics dels Castells i del Nucli Antic de Tortosa recorden que el call jueu és un actiu únic, del que poden gaudir molt poques ciutats. «Tenir la història i el patrimoni que tenim és una sort i no un problema», afirma el president, Jordi Mulet.

Des de l'entitat afirmen que s'ha fet feina però encara en queda molta per fer per recuperar la part antiga de la ciutat. En el cas del call jueu, creuen que cal apostar per polítiques que afavoreixin la recuperació d'habitatges, ja sigui de propietat o de lloguer, «en especial adreçades per a la gent jove, tenint en compte a més la proximitat del campus de la Universitat Rovira i Virgili (URV)», comenta Mulet.